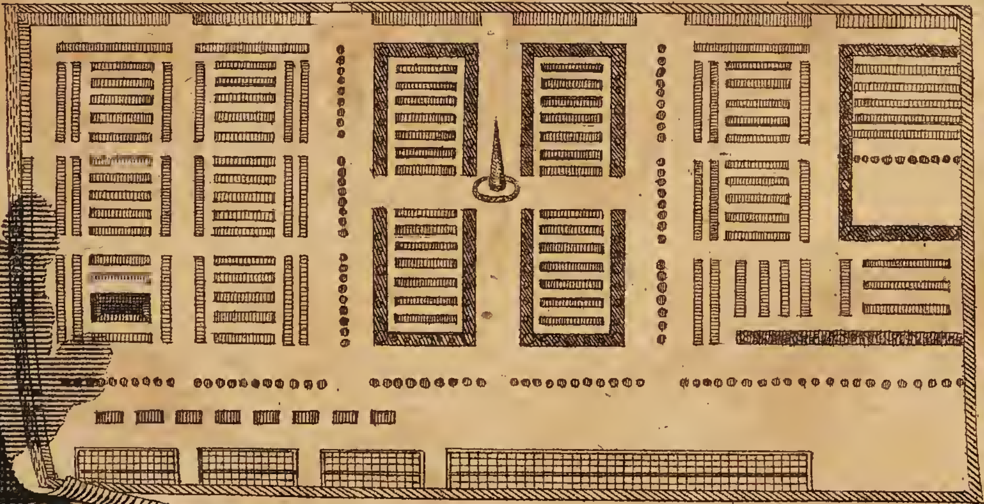
ICONES PLANTARUM

Quaquâ-versum, præsertim.
ex INDIIS COLLECTARUM,
QUAS *exactissimé descripsit*
C. COMMELINUS, *Botanicus*
& Medicinæ Proff. P.

APOLLO

ÆSCULAPIUS

56

LUGDUNI BATAVORUM.
Apud IOHANNEM du VIVIE 1716.

E. Bleyswyk fecit.

CASPARI COMMELIN M. D.

BOTANICES PROFESSORIS, ET ACADEMIÆ CÆSAREÆ
Naturæ Curiosorum Collegæ

HORTI MEDICI
AMSTELAEDAMENSIS
PLANTÆ
RARIORES ET EXOTICÆ

Ad vivum æri incisæ.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JOH: DU VIVIE, MDCCXV.

LECTORI BOTANOPHILO

S. D. P.

CASPARUS COMMELIN.

PRodierunt nuperrime præludia mea botanica una cum iconibus & descriptionibus plantarum rariorum & exoticarum in præludiis recensitarum, restabant plurimæ in Horto Medico, & interim multæ accesserunt, quarum aliquas nunc una cum iconibus tibi, Lector Botanophile, exhibere volui, iconibus

ad eandem cum iis, quæ post præludia habentur, magnitudinem æri incisis, ut uterque liber vel conjungi vel separatim servari queat.

Ea est in Horto Amstelædamensi publico plantarum rariorum & exoticarum copia, ut novam semper suppeditet ignotas describendi materiam, undique enim & continue nova semina, novæ afferuntur plantæ, uterque Orbis & Africa novas ignotasque plantarum quotidie largiuntur species, quibus contemplandis Botanophylus si non satiari, saltem ingenium suum excolere possit. Utriusque Orbis aut Africæ sunt semina, quæ plantas has descriptas produxerunt, ex Africa enim à Nobiliss. Promontorii Bonæ Spei Gubernatore D. Wilhelmo Adriano van der Stel quotannis Nobiliss. & Amplissimis Horti Medici Curatoribus

D.

D. Franciſco de Vroede Viro Conſulari, & D. Gerbrando Pancras Conſuli mittuntur ſemina, inter quæ nova nec viſa aliis ſemper inveniuntur, hæc cauſa eſt, quod inter eas, quas hactenus deſcripſi & nunc deſcriptas exhibeo, plantas rariores, Africanarum ſemper numerus ſit maximus; inter Aloes, quarum ſpecies præterita æſtate in Horto Medico demonſtravi quadraginta & octo, triginta & tres Africanæ numerantur, quæ omnes læte in Horto Medico vigent, & quarum ſpecies ſeptendecim omnino floruerunt, harum aliquæ ſingulis annis ſemel dumtaxat, aliæ nullo ſervato tempore bis terve quotannis floribus ſuis aſpectu jucundiſſimis hortum exornant, Botanophilos ſua jucunditate perfundunt & vehementer delectant: quamdiu exotica

ticarum rariorumque plantarum numerus in horto crescit, & D. O. M. mihi vitam sanitatemque largitur, eas tibi L. B. negabo nunquam. Vale.

Dabam Amstelædami
VI. Idus Januarii MDCCVI.

Spiræa

Spiræa Africana foliis cruciatim positis.

EX radice lignosa caulis prodit rotundus, tenuis & fuscus, qui vix pedem altus in varios divaricatur ramos, primo virides & tenues, dein fuscos & lignosos, ramulis cruciatim folia nullo sustenta pediculo adstant parva, angusta & viridia, hi ramuli singulis annis in alios dividuntur, quorum cacumina flores ornant rosacei & albicantes, in quibus stamina apparent in luteos apices exeuntia, flore evanescente pistillum, quod ex calyce surgit, in fructum mutatur è quinque siliquis subviridibus & simul junctis compositum, quæ semen continent oblongum, quod cum nigredine splendet. Hæc cum tertia specie certum in horto publico florendi tempus habet nullum, florent enim nunc vere, nunc æstate, autumno & aliquando ipsa hyeme. Semina hujus cum sequentium duorum fruticum seminibus ex illa Africæ parte, quæ Promontorium Bonæ Spei audit, *Hyperici Africani frutescentis* nomine mittuntur, quo nomine etiam in codice Nobiliss. & Ampliss. Consulis Nicolai Witsen duæ sequentes Spiræa depictæ exhibentur.

Spiræa Africana odorata, floribus suave rubentibus.

RAdices habet etiam hæc Spiræa lignosas, è quibus caulis producitur lignosus & fuscus, qui præcedente paulo crassior, humilios tamen, in varios & plures divitur ramulos, folia ejusdem cum præcedente sunt longitudinis, sed paulo latiora, nullo intermedio pediculo anne&#x1D;ctuntur ramulis, ad unum omnia odorem spirant penetrantissimum, in ramulorum cacumine flores apparent pulcerrimi, qui magna cum amœnitate suave rubent, & odorem ut folia emittunt fragrantissimum, in florum medio stamina videntur, quorum apices rubescunt, siliquæ subrubentes quinque florem evanidum sequuntur, quæ ut in aliis speciebus simul junctæ sunt & in singulis semen nigrum & splendens continent. In Horto Medico singulis annis verno tempore floret, in Africa autem (ut codex habet Nobiliss: & Ampliss: Consulis D: D: Nicolai Witsen) floret Octobri, & locis invenitur altioribus juxta montes sitis.

Spiræa

Spiræa Africana odorata foliis pilosis.

CRassiorem altioremque caudicem eumque fuscum radices lignosæ producunt, in varios etiam divaricatur ramos hujus Spirææ caudex, virides primo & pilosos, dein fuscos & glabros, ramuli nullo habito ordine foliis vestiuntur angustioribus & maxime pilosis; flores, qui ramulorum cacumina exornant, albent, staminum apices flavent, pistillum in siliquas abit quinque simul junctas & virides, quarum singulæ semen includunt nigrum & splendens, hoc tamen proprie habet hæc Spiræa, quod apparentibus siliquis flores tamen non decidant, nisi siliquæ cum seminibus maturuerint: flores & folia odorem spirant fragrantem, sed minus acutum quam præcedentis folia & flores. Incolæ Promontorii Bonæ Spei, qui *Hottentotti* dicuntur, foliorum hujus Spirææ magnam colligunt quantitatem, quibus siccatis caput & vestes odoris & ornamenti causa conspergunt: locis iisdem cum præcedente crescit, & floret Septembri, ut notatur in codice Witsiano.

Melianthus Africanus minor fœtidus.

TRium quatuorve pedum altitudinem habet hic Melianthus, caulis rotundus & ſimplex in ramos dividitur, folia, quæ hos ambiunt, conjugata ſunt, & medio nervo alato ex adverſo adhærent bina, uno impari exteremitatem claudente, profunde per ambitum ſerrata ſunt omnia, parte ſuperiore herbaceo virent colore, inferiore albicant: ex foliorum alis pediculus exſurgit, qui racematim flores ſeptem octove ex parvis petiolis dependentes ſuſtinent, quibus ſingulis foliolum ſubjicitur viride, ut in vulgari Meliantho, hi flores anomali ſunt, qui è quatuor petalis croceis conſtant, ſimulque junctæ flabelli inſtar dependent; calyx inæqualiter trifariam dividitur, qui liquorem continet nigricantem & dulcem, ſtamina quatuor in luteos apices terminantur, piſtillum in fructum excreſcit membranaceum in quatuor loculamenta diviſum, quæ ſemina continent rotunda & nigra; certum florendi tempus obſervat nullum, nam quovis floret.

Jaſ-

Jaſminum Africanum foliis ſolitariis floribus vulgatiori ſimilibus.

RAdices lignoſæ arbuſculam proferunt quinque pedes altam totamque viridem, caulem habet hoc Jaſminum rotundum & viridem, ex foliorum alis rami proveniunt, folia viridia ſunt; parvo ſuſtentantur pediculo, & in acumen exeunt, in ramulorum cacumine tres plerumque apparent gemmæ oblongæ, quæ è purpureo & albo colore rubent, & tandem in florem excreſcunt monopetalum infundibuliformem, qui plerumque in quinque rariſſime ſex (ut in appicto flore) dividitur ſegmenta, intus albent omnes, foris punicant, & odorem ſpirant fragrantem; fructum hactenus in Horto Medico produxit nullum, ex bacca tamen unico ſemine fœta provenit Jaſminum hoc, quod æſtivo tempore floret.

Jasminum Africanum ilicis folio, flore solitario, ex foliorum alis proveniente, albo.

CAulem ſcabrum, inæqualem, rotundum & fuſcum habet hæc nova Jaſmini ſpecies, humanam altitudinem ſæpe ſuperat, in varios dividitur ramos, qui cum caule infirmi & fragiles ſunt, ramulis folia abſque ullo pediculo annectuntur numeroſa, acuminata, lata, rigida, hirſuta, & per ambitrum ſerrata, quo junior planta, quo majora & latiora folia ſunt, quo annoſior, eo ipſa minora; ex foliorum alis in perianthio quinquifido flos exſurgit monopetalus, albus, quinquifidus & infundibuliformis, cujus piſtillum in baccam abit primo viridem & per maturitatem nigram, unico rotundo ſemine fœtam; flores odorem ſpirant, ut vulgatioris, fragrantem. Locis humidis in Promontorio Bonæ Spei reperitur, & Septembri floret, ut notat Codex Witſianus; in Amſtelædamenſi horto quocunque anni tempore floret.

Ketmia Africana vesicaria uvæ crispæ foliis, flore spirali sulphureo.

CAulis rotundus, ruber & inæqualis est, in ramulos varios divaricatur; raro integra arbuscula quinque pedum altitudinem superat: folia parvo pediculo ramulis annectuntur, maxime virent & in plures lacinias dividuntur, ex foliorum alis pediculi oriuntur digito longiores, ex quorum summitate in calyce quinquifido flores dependent pentapetali sulphurei, quorum petala in spiram contorta sunt omnia, fructus, qui florem sequitur, in calyce vesicario absconditur, in quinque loculamenta dividitur semina parva continentia: prima æstate in horto Amstelædamensi floret, rarissime semina perficit.

Cen-

Centaurium minus Africanum arborescens latifolium flore ruberrimo.

Idem Angustifolium.

UTrumque hoc Centaurium minus caulem habet rotundum, viridem, foliorum stygmata, quibus junior caulis ornabatur, per ætatem retinentem, varios emittit hic caulis ramulos, quibus undique folia adstant in una specie alterius foliis paulo latiora, tamen angusta satis in illa specie, quæ respectu alterius Latifolium Centaurium dicitur, longitudinem si respiciamus, habent enim maximam affinitatem cum foliis dracunculi hortensis, sed viridiora sunt magisque splendent, utriusque ramulorum cacumina floribus ornantur ruberrimis, qui infundibuliformes sunt & pentapetaloidei, cujus tamen folia angustiora sunt, florem aliquando habet hexapetaloideum; fructus, qui utriusquc florem sequitur, rotundus est, in duo dividitur loculamenta & parva semina continet: utraqne species per integram floret æstatem.

Cen-

Centaurium minus Africanum arborescens pulpiferum.

ALiam etiam Centaurii minoris arborescentis speciem alit hortus Amstelædamensis, cujus *rami* sunt copiosiores & in plures minores dividuntur, caulem habet rotundum sed præcedente lignosiorem, foliorum stygmata etiam reservantem, folia breviora & angustiora sunt, cum *foliis Centaurii lini foliis & facie, flore amplo suave rubente capitis Bonæ Spei Breyn: Prod:* 2. conveniunt, quod *Rapuntii affinis* nomine in Centuria prima pag: 175. descriptum delineatumque Breynius exhibet: ramulorum cacumina flores exornant monopetali infundibuliformes & quinquefariam divisi, rubicundi, & floribus præcedentis quadruplo minores, flores fructus sequuntur oblongo rotundi, molles & pulpam continentes, qui semina parva includunt; quocunque ferme anni tempore flores gerit & fructus.

Fabago Africana arboreſcens flore ſulphureo, fructu rotundo.

HUjus Fabaginis Africanæ arboreſcentis ramorum & caulix cortex exterior ſcaber & inæqualis, interior autem viridis eſt, planta integra trium quatorve pedum altitudinem habet, folia gemina abſque ullo pediculo ex eadem ſede provenientes totidem ſibi habent oppoſita, quæ parva ſunt, viridia & craſſa, ex foliorum alis pediculi oriuntur parvi & virides, qui in calyce quinquifido florem ſuſtinet unicum pentapetalum ſeu roſaceum & luteum, in cujus medio ſtamina videntur multa ejusdem coloris, florem fructus ſequitur rotundus, caſei inſtar compreſſus, quinque capſularis totidem ſemina plana continens. In horto Amſtelædamenſi media floret æſtate, & hyeme ſemina perficit. In Africa etiam, ut notat Codex Witſianus, auguſto floret, locisque creſcit apricis.

Colutea Africana, sennæ foliis, flore sanguineo.

ALtitudinem habet hæc Colutea ferme humanam, caulis vix digito craſſior eſt, qui in varios ramulos dividitur, folia per conjugationes coſtæ innaſcuntur parva & viridia, in ramulorum cacumine ex foliorum alis pediculi digito longiores proveniunt, qui in minores diviſi flores ſuſtinent papilionaceos rubros, quorum vexillum macula notatur lutea, ex cujus calyce piſtillum ſurgit, quod in capſulam excreſcit membranaceam, craſſam, fuſcam & veſicariam, quæ ſemina ſubnigra & reniformia continet. Media floret æſtate & autumno ſemina perficit.

Colutea Africana humilis, flore ſanguineo, Crotolariæ ſiliquis.

ROtundi & herbacei cauliculi ſingulis annis ex radice perenni & vivaci proveniunt, quibus undique folia adnaſcuntur conjugata, anguſta & viridia, ex foliorum alis, quæ in cauliculorum extremitatibus naſcuntur, in pediculo rotundo & viridi flores creſcunt ruberrimi papalionacei, quorum piſtillum in ſiliquam abit oblongam veſicæ inſtar inflatam, quæ ſiliqua ejusdem eſt magnitudinis & figuræ ac ſiliqua *Crotolariæ Aſiaticæ folio ſingulari verrucoſo, floribus cæruleis Horti Lugd: Batav:*, & in his ſemina congenerum more creſcunt reniformia, fructibus maturis cauliculi exareſcunt omnes, radice vivaci duntaxat ſuperſtite futuro anno novos cauliculos productura.

Cytiſus

Cytisus Africanus herbaceus floribus rubris.

CAulis, qui ex radice perenni & nonnihil lignosa provenit, statim in varios dividitur ramulos, rotundos, tenues, pilosos & herbaceos, quibus uno sustenta pediculo folia adnascuntur terna & viridia, ramulorum cacumina terminantur in pediculum sesqui digito longiorem, qui spicatim flores profert multos, rubros & papilionaceos, fructus, qui flores sequuntur, oblongæ sunt siliquæ, planæ & quasi articulatæ, articulatæ enim revera non sunt, quum maturæ per longitudinem sua sponte aperiantur, semina in his continentur oblonga; prima æstate floret hic Cytisus, & autumno semina perficit.

Lilio-Asphodelus Americanus sempervirens maximus, polyanthus albus.

AB uno capite pulcerrimæ hujus plantæ dependent radices albicantes & crassæ, truncus rotundus, qui ex his provenit, brachii crassitiem habet, fungosus est, & ex albo flavescit, quem foliorum decisorum reliquiæ inæqualem & tunicatum reddunt; hujus cacumen foliis componitur tribus pedibus longioribus, quæ ex duarum unciarum basi inventrem quinque uncias latum excrescunt, & in mucronem terminantur, intus nonnihil excavantur, foris elevantur, media æstate ex horum medio scapus erigitur tres pedes altus, qui multos & ex una sede provenientes sustinet flores albicantes inferius tubulatos, superius in sex partes divisos, è quorum medio sex stamina egrediuntur, horum apices transversim incumbunt & lutei sunt, fructum hactenus in Horto Medico produxit nullum.

Lilio-Asphodelus Americanus sempervirens minor albus.

UT in præcedente ita & in hac ſpecie ex uno capite multæ dependent radices albæ & craſſæ, quarum extremitates ſuperiora verſus reflectuntur, & è terra provenientes novam ſobolem producunt, hujus truncus præcedentis trunco convenit, ſed quadruplo tenuior & humilior eſt, folia triplo ſunt anguſtiora & duos pedes longa, circa horum initium media quoque æſtate ſcapus excreſcit, qui flores producit plerumque quatuor tubulatos, albos & in ſex partes æquales diviſos, ſtamina horum apices luteos habent tranſverſim incumbentes.

Apocynum Africanum lapati folio.

RAdicem habet craſſam, albam & perennem, ex qua ſingulis annis primo vere duo treſve cauliculi proveniunt craſſi, rotundi & virides, quibus folia ex adverſo bina, nullo interveniente pediculo, adſtant undulata, viridia, vix ſpithamam longa, per quorum medium nervus excurrit craſſus & albicans, in cauliculorum cacumine multi apparent floſculi virides, monopetali & quinquifidi, quorum margines pilis albicantibus eleganter fimbriatæ ſunt, in horum meditullio capitulum apparet, quod quinquefariam dividitur, hi flores omnes ipſo autumno, nullo hactenus ſecuto fructu, pereunt: ex quavis parte læſa lac fluit copioſum.

Apocy-

Apocynum erectum Africanum ſubhirſutum foliis undulatis Parad: Bat.

HOc Apocynum pagina vigeſima quinta Paradiſi Batavi a Cl: Hermanno nulla adjuncta icone deſcribitur, quare ejus deſcriptionem additis addendis ſequar; creſcit in monte petroſo vulgo *Steenbergh* ad Promontorium Bonæ Spei, tres quatuorve cauliculi ex eadem radice proveniunt, duos treſve pedes alti, virides, aliquomodo lanuginoſi, qui calami anſerini craſſitiem habent, folia digitum longa in mucronem terminantur, ex adverſo bina parvo ſuſtenta pediculo cauliculis adnaſcuntur, & ad margines ſinuata undulataque ſunt omnia: flores umbellatim poſiti cauliculorum cacumen ornant, ex viridi flaveſcunt, monopetali ſunt, campaniformes, inverſi & multifidi, horum capitula ex quinque in orbem poſitis componuntur corniculis, ſemina hactenus in horto Medico matura produxit nulla.

Apocynum ſcandens Africanum Vincæ pervincæ foliis ſubincanum. Parad: Batav.

EX radicibus reptatricibus cauliculi plurimi, & niſi ſuſtenſtantur humi fuſi, proveniunt, folia ex adverſo bina parvis pediculis annectuntur, *Vincæ pervincæ* figuram habent, ſed minora ſunt, & ſenili quaſi canitie albeſcunt, ex foliorum alis media æſtate parvi oriunrur petioli, qui ſeptem octove ſuſtinent flores monopetalos, multifidos & inverſos, quorum petala rubent, capitula albicant. Hactenus in Horto Medico fructus produxit nullos. Ex quavis læſa parte humor fluit lacteus.

Aſclepias

Asclepias Africana aizoides flore pulcre fimbriato.

EX tenuibus fibrosisque radicibus cauliculi proveniunt quadrangulares, denticulati & virides, *qui* oblique eriguntur, facile in alios dividuntur, & spithama longiores sunt, ex foliorum incisura quocumque anni tempore pediculus excrescit sesqui digito longior, qui in calyce quinquifido florem fert monopetalum, quinquifidum & coriaceum, foris flos viret, intus extremitates & margines petalorum rubent, pars media viridis lineis transversis & rubentibus notatur, capitulum, quod floris medium occupat, stellæ instar dividitur & rubet, cæterum flos integer fimbriis rubentibus & sericeis intus pulcerrime ornatur. Locis saxosis ad rivulorum margines crescit, & Octobri in Promontorio Bonæ Spei floret, ut in Codice Nobiliss: & Ampliss: Consulis D: D: Nicolai Witsen notatur.

Arum Americanum colocasiæ folio maculatum, cauliculis fuscis.

Idem Cauliculis viridibus.

HAbet utrumque Arum subrotundam, inæqualem & nigricantem radicem, ex cujus parte suprema multæ & albicantes interiora versus producuntur fibræ, ex his cauliculi eriguntur spithama nonnumquam longiores, in una specie virides, in altera fusci, in utraque tamen cum albedine nonnihil variegantur, quorum quisque folium sustinet umbilicatum instar foliorum *Colocasiæ Ægyptiacæ*, sed in utraque specie folia maculis sanguineis figuræ & magnitudinis indeterminatæ notantur: anno hujus seculi quarto species cauliculis viridibus scapum ex ipsa radice produxit foliis altiorem, qui florem sustinuit monopetalum & anomalum ex albo viridem; qui pistillum embryonibus stipatum intus continebat, quorum nullus baccam produxit maturam: per integram æstatem viret utraque species, hyeme radices omni folio viduæ, siccatæ in hybernaculis servandæ sunt.

Quam-

Quamoclit Americana hederæ folio flore Coccineo.

TEnues & virides cauliculi, qui ex tenui & albicante radice proveniunt, perticas appositas circumvolvendo amplectuntur, in longis pediculis folia habent inſtar hederæ arboreæ, quæ ab una parte vireſcunt, ab altera cæſii ſunt coloris, ex horum alis floſculi longis ſuſtenti petiolis naſcuntur, qui monopetali infundibuliformes & quinquifidi colorem habent coccineum; fructus, qui florem ſequitur, ſubrotuudus eſt, & ſemina nigricantia continet; media floret æſtate, autumno ſemina perficit.

Momordica Americana fructu reticulato sicco.

Ex fibroſa & parva radice ſarmenta proveniunt tenuia, viridia & rotunda, his ab uno latere in pediculis ſæpe digito longioribus folia naſcuntur vitis foliis ſimilia, ab altero latere claviculæ oriuntur, quarum ope perticis appoſitis adhærent, ex foliorum alis floſculi communi petiolo ſuſtenti proveniunt lutei, & monopetali, qui profunde admodum ſecantur, ut pentapetali videantur, quorum alii ſteriles nullo adhærent embryoni, alii fœcundi embryoni inſident, qui tandem in fructum excreſcit oblongum, turbinatum & echinatum, hic per maturitatem fungoſus & retis inſtar perforatus eſt, in quo ſemina continentur oblonga, plana & nigricantia.

Cotyledon

Cotyledon Africana frutescens, folio longo & angusto, flore flavescente.

LOcis saxosis ad Promontorium Bonæ Spei crescit hæc Cotyledon, in his regionibus quivis avulsus ramulus in terram vere aut æstate depactus facile radices agit, læteque crescit, caulis rotundus brevis & viridis statim in ramulos dividitur, qui folia gerit digitum longa, crassa, succulenta & viridia, quorum cacumina nunc rubent, nunc virescunt, ramuli tandem excrescunt in scapum aliquando sesqui pede longiorem, qui in varios pediculos dividitur, è quibus in calyce quinquifido flores dependent monopetali, tubulati, flavescentes & quinquifidi, horum oræ sursum reflectuntur, & nonnihil rubent, stamina apicibus luteis prædita e flore dependent, fructus ex diversis constat vaginulis, semine fœtis exiguo.

Cotyledon Africana frutescens flore umbellato Coccineo.

TRuncum habet hæc Cotyledon rotundum, rubentem & quasi geniculatum, qui in ramos dividitur, quos folia ex adverso bina ita amplectuntur, ut a ramulis transadigi videantur, hæc succulenta, lata, mucronata & pauca hirsutie fimbriata sunt, ramulorum cacumina pulcerrime ornantur floribus numerosis, coccineis, & umbellatim positis, & erectis, qui omnes monopetali, tubulati & quinquifidi sunt, & in calyce quinquifido & succulento nascuntur, fructus è variis vaginulis componitur semine minutissimo fœtis: per integram floret æstatem, ex avulso ramulo in terram depacto facillime propagatur, cum ilico radices agat.

Teucrium Orientale angustifolium laciniatum flore magno subcœruleo Tourn: Corall: instit.

EX radice varii exsurgunt cauliculi, quorum tenuiores humi fusi cacumen tamen erigunt, crassiores & vegetiores statim a radice eriguntur, & quadrangulares sunt, quibus folia adstant ex adverso bina, quæ multiplici incisura dividuntur, ex foliorum alis, præsertim in caulium cacumine pediculi oriuntur, qui spicatim flores gerunt numerosos, hi monopetali, ex adverso proprio sustenti pediculo bini, labiati & subcœrulei sunt, superioris labii seu galeæ locum occupant stamina, quæ apices habent cœruleos, labium inferius quinquefariam dividitur, pars inferior cæteris major excavatur, semina in perianthio florem evanidum sequuntur quatuor.

Lanium Orientale foliis eleganter laciniatis

Tournef: Corall: instit:

EX una eademque radice varii & ſimul proveniunt cauliculi quadrangulares & firmi, qui etiam in alios quaſi ramos dividuntur, his folia adſtant viridia, nervoſa & eleganter laciniata, ab imâ parte ad cacumen uſque ſecundum folia verticillatim cauliculos flores ambiunt monopetali, labiati & galeati, cujus galea cochlearis inſtar excavatur, labium cordiforme eſt & bifariam dividitur, rubent eleganter omnes, & fimbriis galea pulcerrime ornatur, ſemina quatuor in floris calyce matureſcunt.

La-

Lavandula folio longiore tenuius & elegantius dissecto Tournef: Corall: inst:

FRutefcit hæc carienſis ſpecies lavendulæ, cauliculi & rami qui juniores virent, hirſuti & quadrangulares ſunt, lignoſi tandem, fuſci, & rotundi evadunt, folia digitum aliquando longa multifida tenuiterque inciſa cauliculos ambiunt, lanuginoſa & cinerei colois, ramulorum cacumina terminantur in virgulas quadrangulares nudas & lanuginoſas, quæ inſpica nunc ſimplici nunc duabus tribusve ſimul junctis flores ſuſtinent cœruleos, monopetalos, labiatos & galeatos, galea erecta bifariam, labium autem trifariam dividitur: facile ex ſemine deciduo, quod ſingulis annis maturum in horto Medico profert, propagatur.

Moldavica Orientalis Betonicæ folio, flore magno violaceo Tournef: Corall: instit: 11.

HÆc Moldavica, quæ singulis annis matura profert semina, caulem habet quadrangularem, qui etiam in ramulos quadrangulares dividitur, quibus ex adverso folia adstant bina, oblonga, viridia, nervosa & serrata, in foliorum alis parva alia etiam apparent foliola & quasi aculeata, his etiam in calyce tubulato adsunt flores monopetali galeati & labiati, magni, colorisque violacei, galea sursum reflectitur & bifariam ut labium dividitur, semina quatuor in utriculo seu calyce aperto flores sequuntur matura.

Moldavica Orientalis minima ocymi folio, flore purpurascente Tournef: Corall: inst: 11.

VIx pedem alta est hæc Moldavica, caulis & ramuli quadrangulares folia ex adverso bina oblongo rotunda, nervosa & nonnihil pilosa sunt, ex foliorum alis in calycibus tubulatis verticillatim flores crescunt numerosi, parvi, purpurascentes labiati & galeati, galea ut in cæteris speciebus reflectitur & bifariam cum labio dividitur, foliola etiam quasi acculeata ut in præcedente specie secundum folia reperiuntur, semina quoque quatuor flores singulos sequuntur. Semina plantarum Orientalium, quarum nunc & icones & descriptiones exhibeo, mecum communicarunt Clarissimi Viri Josephus Pitton Tournefort D: M: Parisiensis, Academiæ Regiæ scientiarum socius & in horto Regio Botanices Professor, & Andreas Gundelsheimerus, M: D: invictissimæ Borussiæ Majestatis Regiæ Consiliarius & Archiater.

Caſſida Orientalis incana foliis laciniatis flore luteo Tourn: Corall: inſtit:

EX radice perenni cauliculi producuntur numeroſi, qui humi ſerpunt omnes & facile agunt radices, novamque plantam couſtituunt, his folia adnaſcuntur oblonga & cinerei coloris, quorum utraque margo profunde inciditur, circa cauliculorum extremitatem in pediculis flores apparent lutei, labiati & galeati, galea duabus inſtructa eſt auriculis, labium bifariam dividitur, calyx flore decidente tandem excreſcit & operculo tegitur galeam referente, quod in nullis verticillatarum generibus fieri ſolet, quare Caſſidam hoc genus Fabius Columna vocavit, ſemina quatuor in calycibus galeato operculo tectis inveniuntur.

Cynoglossum Orientale Buglossi folio fructu umbilicato cristato Tournef: Corall: inst.

SIngulis annis ex ſato ſemine hoc Cynogloſſum propagandum, quod caulem habet rotnndum & in varios ſtatim ab ipſa radice divaricatur ramos, quibus undique folia adſtant oblonga, anguſta & mucronata, ramulorum cacumina in longos terminantur pediculos, qui in parvis petiolis flores ex luteo rubentes ſuſtinent monopetalos, infundibuliformes & multifidos, quorum piſtillum in fructus mutatur quatuor oblongo rotundos, planos, umbilicatos & criſtatos.

Li-

Linaria Orientalis, lilii persici foliis, florum spica densissima & pyramidata Tourn: Corall: inst: 9.

PUlcerrimam hanc Linariæ speciem mecum commuuicavit Vir Doctiss: Andreas Gundelsheimerus seu potius ejus semina anno 1703, ad altitudinem quatuor pedum excrevit, caulis erat rotundus, in varios dividebatur ramulos, his absque ullo pediculo adhærebant folia quatuor quinqueve unciis aliquando longiora uncia latiora, acuminata & glauca, ramuli omnes terminabantur in spicam longam, cui densissime hærebant flores lutei magni, monopetali & anomali, quorum pars postica in caudam desinebat, anterior in duo labia ut in cæteris speciebus dividebatur.

Lysima

Lysimachia Orientalis angustifolia flore purpureo Tournef: Corall: instit:

TRes quatuorve ex eadem radice fibrosa cauliculi proveniunt alati, quibus folia viridia undique & copiose adstant, quæ tres uncias longa ex basi angustiore in ventrem triplo latiorem excrescunt & in mucronem terminantur, per horum medium nervus unicus tendit, caules omnes in spicam terminantur pede longiorem, aliæ etiam laterales spicæ ex foliorum alis oriuntur, quæ quo caulium cacumini propinquiores eo ipso longiores sunt, quæ omnes floribus ornantur purpureis & numerosis, monopetali sunt omnes, multifidi, exigui & raro patuli; floruit secundo sationis anno, & semina priusquam produxit matura, periit.

Papaver Orientale hirſutiſſimum, flore magno, Tournef: Corall: inſtit:

PErennat radix hujus Papaveris, ex qua ſingulis annis folia in longo & hirſuto pediculo producuntur longa & lata, quæ omnia in lacinias iterum laciniatas dividuntur, nervus per foliorum & laciniarum longitudinem excurrit craſſus, ab utraque parte folia ſunt hirſutiſſima, ex eadem radice pediculi etiam oriuntur rotundi, hirſuti, tres quatuorve pedes alti, quibus undique folia adſtant, prioribus ſimilia, pediculi hi terminantur in florem ruberrimum & pentapetalum, ſtamina nigricantia capitulum medium ambiunt, fructus oblongus capitello ornatur & ſemina minutiſſima continet.

Ane-

Anemonospermos Africana foliis plantaginis flore sulphureo.

MUlta ex eadem radice fibrosa & perenni proveniunt folia, lata, nervosa & serrata, hæc pediculis sustentantur longis, ab una parte planis ab altera convexis: surgunt etiam ex eadem radice pediculi rotundi, sesqui pede longiores, quorum cacumina in calyce squamoso terminantur, florem ferunt discoideum radiatum, radiorum petala lata & sulphurea sunt, quæ discum constituunt, ex atro rubent; semina oblonga tomento involvuntur. Cæterum folia, florum foliorumque pediculi, hirsutissima sunt omnia, per integram floret æstatem.

Anemonospermos Africana jacobææ maritimæ foliis, flore sulphureo.

CAuliculus statim ac ex ipsa radice producitur folia emittit plurima, quæ multiplicibus eisque profundis laciniis dividuntur & in mucronem terminantur, tandem cauliculus in pediculos dividitur & terminatur sesqui pede longiores, qui in capitulum exeunt squamosum, quod tandem florem profert discoideum radiatum, quorum petala radium constituentia ut in præcedente sulphurea, sed angustiora, flores, quibus discus componitur, ex atro quoque rubent, semina in tomentosis capitulis maturescunt; glauca sunt & quasi senili canitie folia & pediculi obducuntur, media floret æstate.

Elichryſum Africanum tomentoſum fruteſcens calyce argenteo.

EX radice lignoſa caulis provenit rotundus, craſſus & fuſcus, qui in ramos divaricatur, quibus *un*dique folia adhærent unciam longa, anguſta & mucronata, quæ una cum ramulis ita ſericis & quaſi argenteis pilis obducuntur & ornantur, ut tota quaſi ex argento & ſerico confecta videantur, ramulorum cacumina ornantur capitulis ſquamoſis & argenteis, quæ calycem conſtituunt, in quo multi ſtellæ inſtar diviſi videntur floſculi, quos ſemina ſequuntur pappo inſtructa, per avulſum ramulum in terram depactum, & ſemina primo vere propagari debet.

Elichryſum Africanum tomentoſum fruteſcens floris calyce aureo.

Rigidiores quam in præcedente, & minus flexiles ſunt hujus Elichryſi ramuli, faciem, præterquam quod folia triplo ſunt minora & rigidiora, habet eandem, pilis enim etiam ſericis quaſi & argenteis tota planta exornatur, ut ſi disjunctæ omnique flore viduæ videantur, niſi quis foliorum magnitudinis meminerit, eamque cum ramulorum rigiditate reſpexerit, facile in alterutra eligenda & nominanda falli poſſet: ramuli hujus in capitula terminantur, aurea & ſquamata, quæ calycem conſtituunt, & floſculos plurimos producunt, ſemina in pappum terminantur, utraque ſpecies primo vere flores producit, autumno ſemina perficit.

Centaurium majus Orientale erectum, glasti folio, flore luteo Tourn: Corall: instit.

EX vivaci & superstite radice primo vere folia prorumpunt longa, lata & cineracia, inter hæc caules proveniunt quatuor pedibus altiores, & alati, quibus folia annectuntur longa, prioribus angustiora, qui caules tandem terminantur in capitula magna squamata & argentea, è quorum cacumine flores multi erumpunt lutei, quos semina pappo instructa sequuntur: hujus semina mecum communicavit vir doctissimus Andreas Gundelsheimerus M: D: Borussiæ Majestati Regiæ a Consiliis & Archiater.

Senecio

Senecio Africanus arborescens ficoidis folio & facie.

SEmina papposa in calyce cylindraceo & multifido, quæ anno hujus seculi secundo Nobilissimus Promontorii Bonæ Spei D: W: Adrianus van der Stel ad Nobilissimos & Amplissimos Horti Medici Curatores misit, plantam hanc produxerunt, quæ duorum annorum spatio altitudinem pedum duodecim superavit, caulem habet crassum & rotundum, cui undique adhærent folia crassa, succulenta & mucronata, ramulorum cacumina in varios terminantur pediculos, qui flores in calyce multiscisso & cylindraceo ferunt multifidos, semina, ut ante dixi, papposa: cæterum glauca est tota planta & rore cœsio obducta, truncus in frusta scissus, & in terram depactus ilico radices agit.

Coma aurea Africana fruticans foliis inferioribus incisis, superioribus dentatis.

FRutescit hæc Coma aurea, quemadmodum & illæ, quas in altera parte hujus horti descriptas exhibui anno hujus seculi primo: caulem habet hæc pedalem, rotundum & fuscum, in varios dividitur ramulos primo virides dein quoque fuscos, his folia adstant duplicia, inferiora nimirum longa & instar foliorum coronopi inciduntur, superiora parva sunt & rigida, in mucronem terminantur posteriora versus flectuntur & utraque margo dentata est, ramulorum cacumina floribus ornantur discoideis non radiatis luteis & umbellatim positis, quos semina sequuntur papposa: primo vere & æstate floret, autumno semina perficit.

Jacobæa Africana frutescens foliis incisis & subtus cineraceis.

AD humanam sæpe altitudinem exsurgit Jacobæa hæc, caulem habet rotundum & pilosum, qui in ramos divaricatur rotundos etiam & pilosos, quibus nullo intermedio pediculo folia annectuntur longa, serrata & mucronata, quæ superius cum viriditate splendent, subtus quasi cinere obducta nonnihil albescunt, ramulorum cacumina in varios pidiculos terminantur, qui flores gerunt discoideos radiatos, luteos, quos semina plurima papposa sequuntur. Per integram floret hæc Jacobæa æstatem, & autumno ejus semina maturescunt.

Persi-

Persicaria Orientalis Nicotianæ folio Calyce florum purpureo Tournef: Coroll: Inst:

SEmina hujus elegantissimæ Persicariæ mecum primo Doctissimi Viri Tournefortius & Gundelsheimerus communicarunt, dein eadem mihi Smyrna misit eruditissimus Sherardus, planta ex iis enata duodecim pedum altitudinem superabat, caulem habet geniculatum, folia longo pediculo caulis genicula amplectuntur, quæ longa lataque in mucronem terminantur, & nervosa sunt, ex foliorum alis pediculi oriuntur, in quos etiam plantæ cacumen dividitur, qui flores gerit racematim cohærentes staminosos, quorum calyces magna cum amænitate purpurascunt.

Aloe Africana caulescens foliis magis glaucis caulem amplectentibus & in mucronem obtusiorem desinentibus.

ALoen hanc ut & quatuor sequentes præludiorum pagina 68. cum icone descriptas exhibui, quæ tamen quum editis præludiis in Horto Medico floruerint easdem cum floribus proponere & describere volui.

Radix hujus fibrosa, alba & dein fusca est, caulem habet uncia crassiorem, quem folia amplectuntur glauca, succulenta, oblonga & in mucronem obtusum exeuntia, qui æque ac foliorum latera multis spinis parvis, albicantibus & satis rigidis armatur: foliorum succus amarorem habet ingratum: anno hujus seculi tertio ex plantæ cacumine media æstate scapus prodiit duobus pedibus altior, rotundus & viridis, cujus cacumen floribus multis, purpureis & dependentibus ornabatur, qui monopetali erant & multifidi.

Aloe Africana caulescens, foliis glaucis brevioribus caulem amplectentibus, foliorum parte interna & externa nonnihil spinosa.

EX radicibus rotundis in capillares exeuntibus planta erigitur pede nunc altior, quæ caule sustentatur rotundo & satis pro plantæ altitudine crasso, folia huic circumstant glauca, rigida, succulenta, duas uncias lata & quinque longiora, quæ in mucronem obtusum ac spinosum terminantur, & spinis in utraque margine albicantibus armantur, in horum prona & supina parte hinc inde maculæ tandem apparent rotundæ & albicantes, quæ sensim eriguntur & in spinas albicantes abeunt, anno 1703. ex summitate scapus prodiit tribus pedibus longior, qui rotundus & fuscus, foliolis paululum a se invicem distantibus vestitur, & in longiori spica floribus ornatur primo viridibus, dein ex rubro purpurascentibus, monopetalis & multifidis.

Aloe Africana humilis ſpinis inermibus & verrucis obſita.

RAdices hujus Aloes fibroſæ ſunt & albicant, è quibus folia producuntur multa, quatuor uncias longa, ſucculenta & glauca, quæ ab utraque parte verrucis & ſpinis inermibus, hoc eſt, vix pungentibus, obducuntur, & in mucronem verſus plantæ medium reflexum exeunt: ſingulis annis bis è plantæ medio nunc ſimplex, nunc geminus exit ſcapus rotundus, & viridis, cui undique parva & mucronata adhærent foliola, & cujus cacumen ſeſqui pede nonnunquam altius flores exornant monopetali & multifidi, qui rubent extremitate vireſcente. Succus hujus Aloes ſaporem exhibet primo nonnihil amaricantem, ſed mox dulcem.

Aloe Africana humilis foliis ex albo & viridi variegatis.

Radix huic plantæ alba multisque prædita est geniculis, facile novas plantas producens, ex his folia producuntur quatuor unciis longiora, ſucculenta, craſſa, rigida & in acumen triangularem exeuntia, ubique hæc folia viridia maculis nunc parvis, nunc magnis & albicantibus notantur, foliorum margines & dorſum linea albicante & ſcabra obducuntur: è foliorum medio ſcapus exit rotundus & maculatus, è cujus cacumine flores aliquot dependent rubri, monopetali & multifidi: foliorum ſuccus ſubdulcis.

Aloe

Aloe Africana humilis folio in ſummitate triangulari & rigidiſſimo, marginibus albicantibus.

FOlia aliquot in orbem poſita radice ſuſtentantur albicante & fibroſa, quæ folia viridia, rigidiſſima & craſſa ſunt, trium unciarum longitudinem, ſeſqui latitudinem habent, in ſummitatem mucronatam & triangularem exeunt, & utraque margine albicant: ſcapus rotundus tenuis & longus in quinque pediculos dividitur, qui flores ſuſtinent monopetalos multifidos, hi omnes intus albicant, extus virent. Succus hujus Aloes inſipidus & aquoſus eſt.

F I N I S.

Lit. grav. [illegible]

81 Hd

811

4

2 werken in 1 bd

a.

NB het [illegible]
48 platen
[illegible] 33 platen